

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE CULTURA,
EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE

CMUS
PROFESIONAL
DA CORUÑA

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa
REDE DE CONSERVATORIOS DE MÚSICA E DANZA DE GALICIA

Modelo MD75PRO01

Programación oficial da materia de arpa para o curso 2023-2024

Índice

1.	Introdución	3
2.	Metodoloxía	3
3.	Atención á diversidade	3
4.	Temas transversais	3
4.1	Educación en valores	3
4.2	Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s).....	3
5.	Actividades culturais e de promoción das ensinanzas	3
6.	Secuenciación do curso	3
6.1	Curso: _____	3
7.	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica	5
8.	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento	5
9.	ANEXOS	6
9.1	Probas de acceso 1º de grao profesional	6
9.2	Probas de acceso a outros cursos	6
9.3	Criterios para a obtención dos premios fin de grao	6
9.4	Anexo para o desenvolvemento da ensinanza e adaptación da Programación Didáctica para o curso 2020-2021 pola situación de pandemia por causa do Covid-19	47

1. Introducción

A lei orgánica 2/2006 do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 45 que ensinanzas artísticas teñen coma finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música.

Grao Elemental: No artigo 48 preceptúa que as ensinanzas elementais de música terán as características e a organización que as administracións educativas determinen. Ditas características veñen ditadas no posterior decreto de 27 de Setembro de 2007. A finalidade do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade artística necesaria que permita acceder ao grao profesional.

Grao Profesional: A lei orgánica 2/2006 do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 6.2 que o goberno fixará, en relación cos obxectivos, as competencias básicas, os contidos e os criterios de avaliación, os aspectos básicos do currículo que constitúen as ensinanzas mínimas. Asemade, a citada lei orgánica no capítulo VI do título I, fixa as características básicas das ensinanzas profesionais de música, dentro das ensinanzas artísticas.

Para o grao elemental a devandita lei orgánica desenvólvese no decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música, e para o grao profesional no decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música.

A presente programación dá concreción a dito decreto a nivel de aula, e será o documento polo que se desenvolvan os diversos parámetros do traballo de aula dos docentes deste departamento no Conservatorio Profesional de Música de A Coruña.

A finalidade do grao elemental é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade necesaria que permita acceder ao grao profesional.

O grao profesional ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais, e ordénase en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores

2. Metodoloxía

No grao elemental, o alumnado contará cunha clase individual de sesenta minutos e a posibilidade de participar nunha clase colectiva que complementará os contidos da clase individual e fomentará o traballo en grupo.

As actividades didácticas que se levarán a cabo nas clases de grao elemental son as seguintes:

- Traballo de obras, estudos e exercicios que permitan o desenvolvemento dos obxectivos e contidos propios do curso.
- Contextualización das obras a través do análise e compilación de datos que levarán a cabo os alumnos sobre os autores e períodos musicais.
- Traballo da lectura a primeira vista.
- Participación nas audicións propostas polo departamento co fin de exteriorizar o traballo realizado ao longo do curso.

E dentro das clases colectivas:

- Estudo da organoloxía da arpa.
- Estudo analítico da historia e desenvolvemento da arpa ó longo dos séculos.
- Traballo da música en grupo.

No grao profesional, alumnado contará igualmente cunha clase individual de sesenta minutos onde as actividades didácticas que se levarán a cabo nas clases son as seguintes:

- Participación en audicións e actividades programadas polo departamento.
- Explicación por parte do profesor da partitura correspondente, a través do análise nos seus aspectos formais, melódicos, harmónicos e outros adaptados ó curso correspondente.
- Audicións de obras ou fragmentos de diferentes estilos e posterior debate sobre os distintos aspectos que as conforman.
- Traballos histórico-analíticos-estéticos sobre as obras que se van a interpretar.
- Traballo de lectura a primeira vista.

3. Atención á diversidade

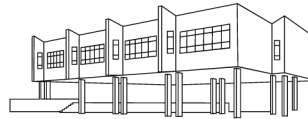

Debemos considerar a atención á diversidade como aquelas actuacións, medidas ou programas destinados a dar una resposta adecuada a aquel alumnado con necesidades específicas de apoio educativo para o logro dos obxectivos previstos. Enfocaremos a atención á diversidade partindo dende o análise da heteroxeneidade do grupo, no que atoparemos diferencias individuais en canto a intereses, motivacións, ritmos de aprendizaxe, coñecementos previos... Debido a isto cobra especial importancia a avaliación inicial que realizaremos de forma xeral ao inicio do curso, tratando de coñecer as características individuais de cada alumno para identificar o máis prematuramente posible as medidas de atención precisas.

A vía para o tratamento da diversidade é a adaptación curricular, que é o conxunto de acción dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun alumno ou grupo determinado.

Dependendo das circunstancias que se presenten no aula, o profesor plantexará as seguintes estratexias:

1. Adaptacións do material didáctico.
2. Modificacións da metodoloxía.

3. Proposta de actividades de traballo alternativas e complementarias.
4. Establecemento de tarefas de reforzo e ampliación prestando atención aos diferentes ritmos de aprendizaxe do grupo.
5. Organización do traballo de forma flexible.

4. Temas transversais

A educación no ámbito musical non debe acabar no simple feito do desenvolvemento de destrezas técnicas e un desenrolo da sensibilidade musical. Para unha formación integral do alumnado tamén é importante o tratamento de contidos transversais. Estes contidos, que responden á realidade da vida cotiá no ámbito social son esencialmente de carácter actitudinal e representan uns elementos educativos básicos que deben incorporarse nas diferentes áreas co fin de conseguir unha plena integración do alumnado na sociedade actual. O tratamento destes contidos debe espertar no alumnado una especial sensibilidade cara a dita realidade.

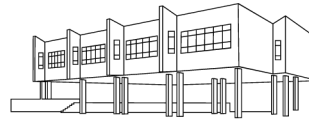
4.1 Educación en valores

O carácter participativo e colaborador da práctica musical, facilita a incorporación destes temas ao aula especialmente na práctica de conxunto. Temas como a igualdade de oportunidades entre sexos, a educación para a saúde, o ocio, compromiso co medio ambiente ou educación para a paz, serán incorporados tanto na clase individual como na de conxunto.

4.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

A irrupción das tecnoloxías da información e da comunicación na nosa vida cotiá é cada día mais patente, a súa utilización esténdese ata ámbitos insospeitados. O estudo da música nos conservatorios cinguese, na maioría dos casos, á práctica interpretativa empregando instrumentos convencionais. Incluso nestas circunstancias, que a priori poden parecer pouco dadas ao uso das TIC's, estas pódense empregar co fin de complementar e facilitar o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

O uso de materiais audiovisuais relacionados coa materia xa non é unha novidade nos tempos que corren, especialmente dende a aparición de plataformas dixitais como YouTube, Vimeo, Spotify, etc. Estas plataformas unidas á compartición masiva de material audiovisual facilita o seu uso no aula para a exemplificación das posibilidades sonoras e técnicas dos instrumentos, e o contraste de diferentes posibilidades interpretativas ante un mesmo texto musical. Por outro lado a facilidade de xerar dito material con ferramentas cada vez máis accesibles (videocámaras, grabadoras, tablets, teléfonos, etc) permite analizar no aula as propias actuacións ou interpretacións e así aportar un maior grado de obxectividade á percepción de si mesmo que ten o alumno.

O material en formato electrónico (partituras, textos, etc.) tamén será útil no desenvolvemento das diferentes actividades da materia xa que facilita a rápida distribución do mesmo entre o alumnado, así como o seu rápido acceso no aula no caso de dispoñer dos dispositivos correspondentes. As plataformas de almacenamento como Dropbox o GoogleDrive permiten a creación de espazos de compartición de material electrónico para os alumnos que poden ser controlados polo profesor.

Os motores de busca tamén serán de gran utilidade especialmente á hora de recompilar información referente ao propio instrumento, obras, compositores, etc.

O uso de todos os materiais relacionados coas TIC's empregados no aula debe respectar en todo momento as leis distribución e da propiedade intelectual dos mesmos.

5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

As actividades extra-escolares son esenciais para o desenvolvemento persoal e artístico do alumnado. Desta forma, dividiremos estas actividades en dúas categorías:

5.1 Actividades extraescolares para o desenvolvemento artístico.

É importante que o alumno, como músico, estea exposto a outras manifestacións artísticas. Por iso será importante que o alumno coñeza e se enriqueza con visitas ao museo, exposicións, representacións de obras teatrais, espectáculos de danza clásica, moderna e folclórica e todo aquilo que poida aplicar máis adiante á música que interpretará. Como alumno de arpa, sería conveniente que asistise a concertos de folk, jazz e música clásica.

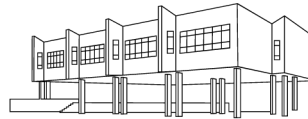
O departamento de corda pulsada fomentará o desenvolvemento artístico mediante a promoción das seguintes actividades:

1. Realización de cursos.
2. Programación de intercambios con outros conservatorios.
3. Organización de concertos con artistas invitados.
4. Organización de concertos en colexios, museos e institucións culturais, onde o alumnado tome parte.
5. Participación do ensamble de guitarras e arpas nas actividades organizadas polo departamento.

5.2 Actividades extraescolares para o desenvolvemento persoal.

É moi importante que como músicos, e dende unha temperá idade, comprendamos que ao tocar un instrumento desgastamos o noso corpo coma se fósemos atletas profesionais. Por iso, debemos manter a nosa forma física sempre activa e forte. Como arpista, o alumno utiliza os músculos das costas, pernas, brazos, mans e dedos continuamente.

Desta forma, será importante que o alumno reforce a musculatura xa citada e os tendóns dos brazos e pernas mediante a práctica de actividades físicas. Os deportes máis apropiados,

ademais de facer estiramientos antes de tocar, serían a natación, pilates, circuitos de ximnasia predeterminados por un especialista e tamén o ioga e tai-chi.

Cabe destacar a importancia da relaxación, non só á hora de tocar, senón tamén na vida cotiá. As actividades como ioga e tai-chi contribuirán á práctica da respiración diafragmática, a relaxación e tamén ao control da respiración, meditación e concentración. Por iso, estas disciplinas orientais, cumpren a esencia da famosa frase: "Mens sana in corpore sano".

6. Secuenciación do curso

6.1 Curso: 1º Grao Elemental

6.1.1 Obxectivos

- Controlar axeitadamente, a través da técnica, a coordinación psicomotriz (mans, pedais)
- Coñecer o ciclo de quintas e oitavas, utilizando de forma elemental a chave de afinar.
- Practicar en todas as oitavas da arpa os exercicios de técnica xa estudados.
- Realizar escalas, arpejos, acordes con cambios de tonalidades maiores e menores.
- Coñecer e aplicar axeitadamente a técnica do troco de pedais aplicándoa nos procesos modulantes.
- Profundar na práctica de correctos e eficaces hábitos de estudo e axeitadas formas de aproveitar o tempo.
- Realizar exercicios de improvisación.
- Practicar o repertorio solista e sinfónico apropiado ao nivel.
- Interpretar un programa formado por obras de distintos estilos, correspondente ao nivel do curso, atendendo ás características propias de cada obra e á musicalidade e expresión.
- Tocar en público de memoria, amosando un adecuado auto-control que permita a necesaria fluidez do discurso musical e a conseguinte comunicación co oínte.
- Adquirir unha progresiva autonomía na aplicación práctica dos coñecementos técnicos e teóricos para unha mellor expresión interpretativa.
- Coñecer e iniciar o estudo teórico das características propias de cada estilo, similitudes e diferenzas de cada un.

6.1.2 Contidos

- Iniciación á dixitación segundo as conveniencias técnicas. Coñecemento da intervállica.
- Posición fixa:

- Colocación correcta de corpo, brazos, mans.
- Traballo dos exercicios a mans separadas e xuntas.
- Articulación dos catro dedos.
- Independencia dos dedos.
- Iniciación á práctica de alternancia e simultaneidade dos dedos, con todas as posibles combinacións.
- **Introdución ao concepto de acorde:**
  - acordes de tres sons pasando as mans, introdución á práctica do plaqué e ao arpexado.
- **Iniciación á articulación:**
  - Dixitacións en liña e cruzadas.
  - Articulacións dobres e triplos.
- **Introdución á escala:**
  - Práctica do pase ascendente e descendente en liña e cruzadas.
  - Realización de escalas dunha oitava no rexistro central.
- **Apagado:** coñecemento e práctica do apagado coa palma da man.
- **Desenvolvemento da memoria:** memorización de exercicios básicos de técnica.
- **Hábitos de estudo:** estudo diario racional, regular e organizado.
- **Comprensión:** iniciación á comprensión formal das obras que interpretan.

6.1.3 Avaliación

O fin xeral da avaliación é verificar o logro dos obxectivos previamente establecidos, diagnosticar os fallos e as dificultades que se presenten no proceso de ensino-aprendizaxe, así como orientar e reorientar devandito proceso. É, pois, un proceso con diversidade de momentos e tarefas, non unha actividade illada e tampouco un fin en si mesma. A avaliación é parte fundamental do ensino pois é a que nos permite comprobar os progresos que se van realizando ao longo do proceso de aprendizaxe, por iso ten que ser continua e integradora.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posturalización.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó contido.
- Interpretar obras segundo criterios do estilo correspondente.
- Amosar no repertorio a capacidade de aprendizaxe progresivo individual.
- Interpretar en público ao menos en dúas audicións, como solista e de memoria, obras representativas do nivel en el instrumento, amosando seguridade e control da situación.

- Actuar como membro do grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar ao tempo que se escoita e se adapta ao resto dos instrumentos e voces.

Mínimos esixibles

Considérase que debe recuperar a materia o alumno que non realizara o 75% dos contidos e/ou non acadara o 75% de los obxectivos reflectidos na programación.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Ordinarios:
  - Observación directa no aula do traballo realizado polo alumno.
  - Intervención en audicións públicas, recitais, etc.
  - Auto-avaliación do alumno.
- Alternativos:
  - Avaliación dos obxectivos acadados e contidos realizados mediante unha proba teórico-práctica onde o alumno amosará ter acadado os obxectivos e realizado os contidos relativos ao curso a superar.
- Recursos de avaliación:
  - Caderno do profesor. Os resultados diarios da valoración dos procedementos anteriormente mencionados recóllense puntualmente no caderno do profesor.

Criterios de cualificación

- Aspectos técnicos: 35%
- Aspectos expresivos: 35%
- Aspectos actitudinais: 30%.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

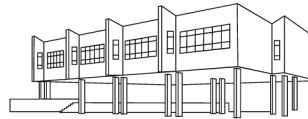
O alumno que dentro do primeiro trimestre teñan realizado o 75% dos contidos e acadado o 75% dos obxectivos da materia poderán optar á concesión da ampliación da matrícula.

6.1.4 Medidas de recuperación

Por mor da avaliación continua, tanto os contidos non realizados como os obxectivos non acadados nun trimestre pódense recuperar no vindeiro, dándose dese xeito por aprobadas as avaliacións anteriores non superadas.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumno que non puidera ser avaliado de forma continua, segundo o reflexan as NOF do centro, terá que facer unha proba no terceiro trimestre onde amose ter acadado os mínimos esixibles da materia.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

O alumno que non teña acadado o 75% dos obxectivos e realizado o 75% dos contidos da materia ao remate do terceiro trimestre, pódese presentar á proba extraordinaria de xuño -ante tribunal- cos requisitos aplicados no apartado de mínimos esixibles desta programación.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

6.1.5 Recursos didácticos

- Grupo 1: exercicios (6)
  - Catro exercicios do inicio do libro “Harpe d’or” de D. Bouchaud (Ed. Gérard Billaudot).
- Grupo 2: obras para nenos (8)
  - Tres pezas do libro “Harpe d’or” de D. Bouchaud (Ed. Gérard Billaudot), por exemplo, “La girafe”.
  - Tres pezas do libro “I Play the Harp” de G. Bossio (Ed. Musica Practica) escollidas a partir da páxina 44, por ex. “With my mother”.
  - Dúas pezas do libro First Grade Pieces for Harp, M. Grandjany & J. Weindsensaul (Ed. Carl Fischer) por ex. “Lullaby for Violet”.
- Grupo 3: obras doadas (2)
  - Dúas obras do libro “Sounding Harps, Book One” (Ed. Cairde na Cruit, Dublin) a partir da peza nº7, por ex. “Mallaí Bhán”.

6.2 Curso: 2º Grao Elemental

6.2.1 Obxectivos

- Racionalizar a aprendizaxe.
- Coñecer as características do instrumento, organoloxía e constitución.
- Ampliar a técnica de primeiro curso no que fai a intervalos, acordes, escalas... e introducir a práctica de exercicios destinados á igualación de dedos mediante exercicios destinados para elo.
- Iniciar o uso do metrónomo no estudo cotiá.
- Coñecer o uso da chave de afinar e do afinador electrónico.

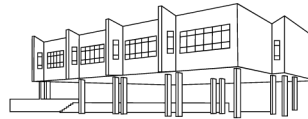
- Interpretar un programa formado por obras de distintos estilos, correspondente ao nivel do curso.
- Interpretar de memoria exercicios básicos de técnica, así como unha pequena peza.
- Adquirir un hábito correcto de estudo.
- Comprender a importancia da práctica en conxunto para mellorar a sensibilidade auditiva a través da interpretación de exercicios técnicos e obras.

6.2.2 Contidos

- Organoloxía da arpa de pedal e organoloxía comparada.
- Uso da dixitación segundo as conveniencias expresivas.
- Técnica:
  - Posición fixa.
  - Práctica da interválica.
  - Igualación dos dedos: exercicios de acentos.
  - Acordes de catro sons (sétimas) pasando as mans.
  - Escalas: práctica de distintas escalas -tanto en ascendente coma en descendente- así como posibles combinacións
- Apagado: práctica do apagado coa man esquerda.
- Afinación: Iniciación ao coñecemento da utilización da chave de afinar.
- Desenvolvemento da memoria:
  - Memorización de exercicios básicos de técnica.
  - Memorización dunha pequena peza.
- Hábitos de estudo: estudo diario regular e organizado, con metrónomo.
- Profundar na comprensión formal das pezas.
- Desenvolvemento da capacidade de autocrítica, para obter unha progresiva autonomía.
- Comprensión e análises: recoñecemento e interpretación do fraseo e da forma básica A-B-A.
- Traballo en conxunto (clases colectivas) de aspectos referidos á organoloxía da arpa.
- Diferenciación auditiva das distintas calidades sonoras.
- Escoitada atenta da interpretación allea.

6.2.3 Avaliación

O fin xeral da avaliación é verificar o logro dos obxectivos previamente establecidos, diagnosticar os fallos e as dificultades que se presenten no proceso de ensino-aprendizaxe, así como orientar e reorientar devandito proceso. É, pois, un proceso con diversidade de momentos e tarefas, non unha

actividade illada e tampouco un fin en si mesma. A avaliación é parte fundamental do ensino pois é a que nos permite comprobar os progresos que se van realizando ao longo do proceso de aprendizaxe, por iso ten que ser continua e integradora.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posturalización.
- Ler textos a primeira vista con comprensión e un mínimo de fluidez.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó contido.
- Interpretar obras segundo criterios do estilo correspondente.
- Amosar nos estudos e obras do repertorio a capacidade de aprendizaxe progresivo individual.
- Interpretar en público ao menos en dúas audicións, como solista e de memoria, obras representativas do nivel en el instrumento, amosando seguridade e control da situación.
- Actuar como membro do grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar ao tempo que se escoita e se adapta ao resto dos instrumentos e voces.

Mínimos esixibles

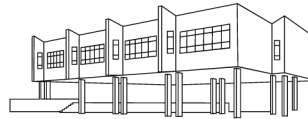
Considérase que debe recuperar a materia o alumno que non realizara o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes dous dos estudos programados para o nivel, e/ou non acadara o 75% de los obxectivos reflectidos na programación.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Ordinarios:
  - Observación directa no aula do traballo realizado polo alumno.
  - Intervención en audicións públicas, recitais, etc.
  - Auto-avaliación do alumno.
- Alternativos:
  - Avaliación dos obxectivos acadados e contidos realizados mediante unha proba teórico-práctica onde o alumno amosará ter acadado os obxectivos e realizado os contidos relativos ao curso a superar.
- Recursos de avaliación:
  - Caderno do profesor. Os resultados diarios da valoración dos procedementos anteriormente mencionados recóllense puntualmente no caderno do profesor.

Criterios de cualificación

- Aspectos técnicos: 35%
- Aspectos expresivos: 35%
- Aspectos actitudinais: 30%.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O alumno que dentro do primeiro trimestre teñan realizado o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes polo menos dous dos estudos programados para o nivel, e acadado o 75% dos obxectivos da materia poderán optar á concesión da ampliación da matrícula.

6.2.4 Medidas de recuperación

Por mor da avaliación continua, tanto os contidos non realizados como os obxectivos non acadados nun trimestre pódense recuperar no vindeiro, dándose dese xeito por aprobadas as avaliacións anteriores non superadas.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumno que non puidera ser avaliado de forma continua, segundo o reflexan as NOF do centro, terá que facer unha proba no terceiro trimestre onde amose ter acadado os mínimos esixibles da materia.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

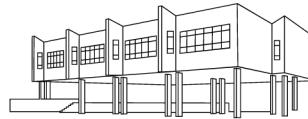
O alumno que non teña acadado o 75% dos obxectivos e realizado o 75% dos contidos da materia ao remate do terceiro trimestre, pódese presentar á proba extraordinaria de xuño -ante tribunal- cos requisitos aplicados no apartado de mínimos esixibles desta programación.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

6.2.5 Recursos didácticos

- Grupo 1: estudos (3)
  - Tres estudos do libro “Études en forme d’Exercices” de F. Alberti, (Ed. A. Leduc).
- Grupo 2: obras doadas (2)
  - Unha peza escollida do libro “52 scottish songs for all harps” de Sylvia Woods (Ed. Woods Music & Books Inc.) -1º arranxo, por exemplo, “I aince lo’ed a lass”.
  - Unha peza escollida do libro “50 irish melodies for all harps” de Sylvia Woods (Ed. Woods Music & Books Inc.) -1º arranxo, por exemplo, “The lark in the clear air”.
- Grupo 3: obras de mediana dificultade (3)

- Unha peza de T. O'Carolan do libro “40 O'Carolan tunes for all harps” de Sylvia Woods (Ed. Woods Music & Books inc.) - 1º arranxo, por exemplo, “Eleanor Plunkett”.
- Unha obra do libro “Sounding Harps, Book Two” (Ed. Cairde na Cruit, Dublin), por exemplo, “Báidín Fheilimidh”.
- Unha obra do libro “The Celtic Harp” de John Loesberg (Ed. Ossian Publications, Ireland), por exemplo, “Carval ny Drogh Vraane”.

6.3 Curso: 3º Grao Elemental

6.3.1 Obxectivos

- Racionalizar a aprendizaxe.
- Repaso ás características do instrumento, organoloxía e constitución.
- Ampliar a técnica de segundo curso no que fai a intervalos, acordes, escalas...
- Interpretar un programa formado por obras de distintos estilos, correspondente ao nivel do curso.
- Interpretar de memoria unha obra ou movemento de maior duración e complexidade.
- Exercitar o cambio das chaves.
- Practicar a lectura a primeira vista con exercicios elementais para adquirir axilidade e soltura na lectura.
- Identificar as distintas partes de que constan as obras estudadas (frase, motivo, melodía, repetición, etc.)
- Iniciar o estudo sobre algunha faceta do instrumento (historia, morfoloxía...) mediante realización de traballos monográficos. Traballo en conxunto (clases colectivas) de aspectos referidos á organoloxía da arpa.
- Comprender a importancia da práctica en conxunto para mellorar a sensibilidade auditiva a través da interpretación de exercicios técnicos e obras, a ser posible, con outros instrumentos.

6.3.2 Contidos

- Organoloxía da arpa de pedal e organoloxía comparada.
- Práctica da dixitación segundo as conveniencias expresivas.
- Técnica:
  - Práctica da posición fixa.
  - Práctica dos intervalos harmónicos.
  - Práctica dos arpejos de tres e catro sons (sétimas) con distintas figuracións, pasando as mans.
  - Escalas. Práctica de distintas fórmulas.

- Apagado: práctica do apagado coa man esquerda en escalas, oitavas e notas soltas.
- Uso do cambio das claves.
- Desenvolvemento da memoria:
  - Memorización de exercicios básicos de técnica.
  - Memorización dunha peza de maior complexidade.
- Traballo en conxunto -dentro das clases colectivas- de aspectos referidos ó desenvolvemento da arpa ao longo da historia.
- Hábitos de estudo:
  - Estudo diario regular e organizado, polo unha hora e media efectiva, comprendendo a técnica e as obras.
  - Desenvolvemento da capacidade de autocrítica, para obter unha progresiva autonomía.
- Lectura a "primeira vista": lectura de pequenas frases ou obras, durante a clase.
- Comprensión e análises: iniciación á análises formal e expresivo do repertorio traballado.
- Diferenciación auditiva das distintas calidades sonoras: escoitada atenta da interpretación allea.

6.3.3 Avaliación

O fin xeral da avaliación é verificar o logro dos obxectivos previamente establecidos, diagnosticar os fallos e as dificultades que se presenten no proceso de ensino-aprendizaxe, así como orientar e reorientar devandito proceso. É, pois, un proceso con diversidade de momentos e tarefas, non unha actividade illada e tampouco un fin en si mesma. A avaliación é parte fundamental do ensino pois é a que nos permite comprobar os progresos que se van realizando ao longo do proceso de aprendizaxe, por iso ten que ser continua e integradora.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posturalización.
- Ler textos a primeira vista con comprensión e un mínimo de fluidez.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó contido.
- Interpretar obras segundo criterios do estilo correspondente.
- Amosar nos estudos e obras do repertorio a capacidade de aprendizaxe progresivo individual.
- Interpretar en público ao menos en dúas audicións, como solista e de memoria, obras representativas do nivel en el instrumento, amosando seguridade e control da situación.
- Actuar como membro do grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar ao tempo que se escoita e se adapta ao resto dos instrumentos e voces.

Mínimos esixibles

Considérase que debe recuperar a materia o alumno que non realizara o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes dous dos estudos programados para o nivel, e/ou non acadara o 75% de los obxectivos reflectidos na programación.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Ordinarios:
  - Observación directa no aula do traballo realizado polo alumno.
  - Intervención en audicións públicas, recitais, etc.
  - Auto-avaliación do alumno.
- Alternativos:
  - Avaliación dos obxectivos acadados e contidos realizados mediante unha proba teórico-práctica onde o alumno amosará ter acadado os obxectivos e realizado os contidos relativos ao curso a superar.
- Recursos de avaliación:
  - Caderno do profesor. Os resultados diarios da valoración dos procedementos anteriormente mencionados recóllense puntualmente no caderno do profesor.

Criterios de cualificación

- Aspectos técnicos: 35%
- Aspectos expresivos: 35%
- Aspectos actitudinais: 30%.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O alumno que dentro do primeiro trimestre teñan realizado o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes polo menos dous dos estudos programados para o nivel, e acadado o 75% dos obxectivos da materia poderán optar á concesión da ampliación da matrícula.

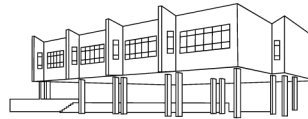
6.3.4 Medidas de recuperación

Por mor da avaliación continua, tanto os contidos non realizados como os obxectivos non acadados nun trimestre pódense recuperar no vindeiro, dándose dese xeito por aprobadas as avaliacións anteriores non superadas.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumno que non puidera ser avaliado de forma continua, segundo o reflexan as NOF do centro, terá que facer unha proba no terceiro trimestre onde amose ter acadado os mínimos esixibles da materia.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

O alumno que non teña acadado o 75% dos obxectivos e realizado o 75% dos contidos da materia ao remate do terceiro trimestre, pódese presentar á proba extraordinaria de xuño -ante tribunal- cos requisitos aplicados no apartado de mínimos esixibles desta programación.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

6.3.5 Recursos didácticos

- Grupo 1: estudos (3)
  - Tres estudos escollidos do libro “Dix Études Progressives et Techniques” de F. Alberti, (Ed. A. Leduc).
- Grupo 2: obras doadas (2)
  - Unha peza escollida do libro “52 scottish songs for all harps” de Sylvia Woods (Ed. Woods Music & Books inc.) -2º arranxo, por exemplo, “Jock O’Hazeldean”.
  - Unha peza escollida do libro “50 irish melodies for all harps” de Sylvia Woods (Ed. Woods Music & Books inc.) -2º arranxo, por exemplo, “Shule Aroon”.
- Grupo 3: obras de mediana dificultade (2)
  - Unha peza de T. O’Carolan escollida do libro “The complete Carolan songs and airs” de Cairtriona Rowsome (Ed. Waltons), por exemplo, “Kean O’Hara – first air”.
  - Unha obra do libro “Sounding Harps, Book Two” (Ed. Cairde na Cruit, Dublin), por exemplo, “Oscail an Doras go ciúin Ó”.
- Grupo 4: obras modernas (1)
  - Unha obra de compositores do século XX, por exemplo, “Nº3” do libro “Les Petits Pas” (Ed. Lemoine) de Bernard Andrés.

6.4 Curso 4º Grao Elemental

6.4.1 Obxectivos

Xa que este curso é o derradeiro do grao elemental, é polo que os obxectivos mínimos deben coincidir cos obxectivos do grao e resultan dun compendio e profundización dos anteriores cursos.

- Repaso ás características do instrumento, organoloxía e constitución, así como as súas posibilidades sonoras.
- Adoptar unha correcta posición corporal ao sentarse e coller o instrumento, así como unha axeitada e relaxada posición de dedos, man, boneca, cóbado, brazos, ombro e en xeral de todo o corpo, sempre axeitada á complexión física do alumno.
- Realizar axilmente os movementos de preparación, ataque, articulación e colocación de dedos, base da posición fixa.
- Coñecer as diferentes dixitacións en función da técnica e expresión e a súa axeitada utilización.
- Ampliar a técnica de terceiro curso no que fai a intervalos, acordes, escalas...
- Progresar na práctica dos exercicios destinados á igualación de dedos.
- Acadar fluidez na realización dos intervalos harmónicos, acordes, arpejos e escalas.
- Distinguir diferentes estruturas musicais -como frases, motivos, temas, seccións, períodos, para chegar a través de iso a unha interpretación consciente e non meramente intuitivo.
- Realizar técnicas de efecto e expresión: Legatos, sforzandos, staccatos, picados, apagues, articulacións, etc.
- Realizar lecturas a primeira vista de obras e fragmentos sinxelos.
- Interpretar un programa formado por obras de distintos estilos, correspondente ao nivel do curso.
- Coñecer e aplicar axeitadamente a técnica do troco de claves aplicándoa nos procesos modulantes.
- Introducir os cambios de pedais.
- Coñecer a afinación do instrumento con aparellos auxiliares.
- Progresar no desenvolvemento permanente da memorización de obras
- Interpretar obras en conxunto.
- Profundar sobre algunha faceta do instrumento (historia, morfoloxía...) mediante realización de traballos monográficos.
- Profundar na práctica de correctos e eficaces hábitos de estudo e axeitadas formas de aproveitar o tempo.

6.4.2 Contidos

- Organoloxía da arpa de pedal e organoloxía comparada.
- Automatización da dixitación segundo as conveniencias expresivas.
- Técnica:
  - Práctica da posición fixa.

- Práctica dos intervalos harmónicos.
- Práctica dos acordes de tres e catro sons.
- Escalas:
  - Práctica de escalas de velocidade, combinando figuracións rítmicas en cada nota, oitava ou escala.
  - Práctica de todas as posibles combinacións nas escalas aprendidas, aplicando distintos efectos e dinámicas.
- Arpexos: Acorde de Sétima con distintas figuracións, pasando as mans, a mans simultáneas e alternas. Combinacións de mans e dedos simultáneos e sucesivos.
- Efectos de expresion: legatos, staccatos, picados, sforzandos...
- Chaves: afianzamento na utilización coordinada do troco de chaves.
- Pedais: comezo ós cambios de pedais.
- Apagado: iniciación ás técnicas de picado e limpeza, cunha soa nota e con ambas mans.
- Afinación: práctica da afinación co afinador electrónico.
- Desenvolvemento da memoria:
  - Memorización de exercicios de técnica.
  - Memorización de ao menos unha obra.
- Hábitos de estudo: estudo diario regular e organizado, con metrónomo.
- Desenvolvemento da capacidade de autocrítica, para obter unha progresiva autonomía.
- Lectura a "primeira vista": lectura dunha obra de nivel correspondente, durante a clase.
- Comprensión e análises: análises formal e expresivo do repertorio traballado (recoñecer tempo, carácter e temas)
- Traballo en conxunto -dentro das clases colectivas- de aspectos referidos á organoloxía e ó desenvolvemento da arpa ao longo da historia.
- Diferenciación auditiva das distintas calidades sonoras: escoitada atenta da interpretación allea.

6.4.3 Avaliación

O fin xeral da avaliación é verificar o logro dos obxectivos previamente establecidos, diagnosticar os fallos e as dificultades que se presenten no proceso de ensino-aprendizaxe, así como orientar e reorientar devandito proceso. É, pois, un proceso con diversidade de momentos e tarefas, non unha actividade illada e tampouco un fin en si mesma. A avaliación é parte fundamental do ensino pois é a que nos permite comprobar os progresos que se van realizando ao longo do proceso de aprendizaxe, por iso ten que ser continua e integradora.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posturalización.
- Ler textos a primeira vista con comprensión e un mínimo de fluidez.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó contido.
- Interpretar obras segundo criterios do estilo correspondente.
- Amosar nos estudos e obras do repertorio a capacidade de aprendizaxe progresivo individual.
- Interpretar en público, como solista e de memoria, obras representativas do nivel en el instrumento, amosando seguridade e control da situación.
- Actuar como membro do grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar ao tempo que se escoita e se adapta ao resto dos instrumentos e voces.

Mínimos esixibles

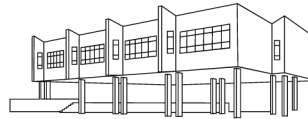
Considérase que debe recuperar a materia o alumno que non realizara o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes dous dos estudos programados para o nivel, e/ou non acadara o 75% de los obxectivos reflectidos na programación.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Ordinarios:
  - Observación directa no aula do traballo realizado polo alumno.
  - Intervención en audicións públicas, recitais, etc.
  - Auto-avaliación do alumno.
- Alternativos:
  - Avaliación dos obxectivos acadados e contidos realizados mediante unha proba teórico-práctica onde o alumno amosará ter acadado os obxectivos e realizado os contidos relativos ao curso a superar.
- Recursos de avaliación:
  - Caderno do profesor. Os resultados diarios da valoración dos procedementos anteriormente mencionados recóllense puntualmente no caderno do profesor.

Criterios de cualificación

- Aspectos técnicos: 35%
- Aspectos expresivos: 35%
- Aspectos actitudinais: 30%.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O alumno que dentro do primeiro trimestre teñan realizado o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes polo menos dous dos estudos programados para o nivel, e acadado o 75% dos obxectivos da materia poderán optar á concesión da ampliación da matrícula.

6.4.4 Medidas de recuperación

Por mor da avaliación continua, tanto os contidos non realizados como os obxectivos non acadados nun trimestre pódense recuperar no vindeiro, dándose dese xeito por aprobadas as avaliacións anteriores non superadas.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumno que non puidera ser avaliado de forma continua, segundo o reflexan as NOF do centro, terá que facer unha proba no terceiro trimestre onde amose ter acadado os mínimos esixibles da materia.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

O alumno que non teña acadado o 75% dos obxectivos e realizado o 75% dos contidos da materia ao remate do terceiro trimestre, pódese presentar á proba extraordinaria de xuño -ante tribunal- cos requisitos aplicados no apartado de mínimos esixibles desta programación.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

6.4.5 Recursos didácticos

- Grupo 1: estudos (3)
  - Tres estudos escollidos entre os dez primeiros de “Célebres Études pour la harpe, 40 Etudes Faciles” Op. 318 vol 1 de N. Ch. Bochsa (Ed. A. Leduc).
- Grupo 2: obras doadas (2)
  - Dúas pezas escollidas dos libros “Manx music for the irish harp” de C. Guard, (distribuído por Woods Music & Books) “The Small Harp” de A. Kinnaird, (Ed. Kinnor Music).

- Grupo 3: obras de mediana dificultade (2)
  - Unha peza de T. O'Carolan escollida dos libros “Sounding Harps” (Ed. Cairde na Cruit, Dublin), por exemplo, “Mr. O'Connor”.
  - Unha obra de mediana dificultade, por exemplo, “David of the white rock” do libro “Top Ten Welsh Traditional Tunes” de M. Heulyn (Ed. Alaw).
- Grupo 3: obras modernas (1)
  - Unha obra de compositores do século XX, por exemplo, Sarabande de “Automates” B. Andrés (Ed. A. Leduc).

6.5 Curso 1º Grao Profesional

6.5.1 Obxectivos

- Controlar axeitadamente, a través da técnica, a coordinación psicomotriz (mans, pedais)
- Ampliar a técnica do grao elemental no que fai a intervalos, acordes, escalas...
- Realizar escalas, arpejos, acordes con cambios de tonalidades maiores e menores.
- Coñecer as diferentes formas de ornamentar no instrumento e as súas variacións ao longo das diferentes etapas historico-estético-artísticas.
- Asimilar a técnica do troco de pedais aplicándoa nos procesos modulantes.
- Coñecer o ciclo de quintas e oitavas, utilizando de forma elemental a chave de afinar.
- Profundar na práctica de correctos e eficaces hábitos de estudo e axeitadas formas de aproveitar o tempo.
- Comprender a importancia da dixitación como parte do proceso interpretativo.
- Aplicar correctamente a representación dos sons do instrumento.
- Interpretar un programa formado por obras de diferentes estilos, atendendo ás características propias de cada obra e á musicalidade e expresión.
- Coñecer e iniciar o estudo teórico das características propias de cada estilo, similitudes e diferenzas de cada un.
- Tocar en público de memoria, amosando un adecuado auto-control que permita a necesaria fluidez do discurso musical e a conseguinte comunicación co oínte.
- Adquirir unha progresiva autonomía na aplicación práctica dos coñecementos técnicos e teóricos para unha mellor expresión interpretativa.

6.5.2 Contidos

- Técnica:

- Repaso e afianzamento da técnica de Grao Elemental.
- Práctica de intervalos, escales, acordes e arpejos con mans cruzadas a distintas dinámicas, sentido inverso, mans alternas a distintas tesituras.
- Iniciación ao estudo da combinación de fórmulas rítmicas diferentes en cada man.
- Estudo de exercicios específicos para maior axilidade no troco de pedais.
- Grafías:
  - Coñecemento das distintas grafías contemporáneas e a súa realización na arpa.
- Comprensión e análises:
  - Realización de traballos sobre as obras solistas de cada curso, contemplando análise harmónica, formal, estilístico, histórico, escribindo a súa propia ornamentación nas obras que así requíranos (no nivel que os seus coñecementos musicais lle permitan)
- Repertorio solista:
  - Interpretación do repertorio solista propio do nivel, aplicando a dicitación axeitada a unha mellor expresión do fraseo, así como efectos e matices correspondentes aos estilos das distintas épocas.
- Memoria: adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Audicións: audicións de distintas versións dunha mesma obra, comparando criticamente as diferentes interpretacións.
- Dicitación:
  - Realización de exercicios de dicitación axeitados ao nivel correspondente.

6.5.3 Avaliación

O fin xeral da avaliación é verificar o logro dos obxectivos previamente establecidos, diagnosticar os fallos e as dificultades que se presenten no proceso de ensino-aprendizaxe, así como orientar e reorientar devandito proceso. É, pois, un proceso con diversidade de momentos e tarefas, non unha actividade illada e tampouco un fin en si mesma. A avaliación é parte fundamental do ensino pois é a que nos permite comprobar os progresos que se van realizando ao longo do proceso de aprendizaxe, por iso a avaliación da aprendizaxe ten que ser continua e integradora.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posturalización.
- Ler textos a primeira vista con comprensión e un mínimo de fluidez.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó contido.
- Interpretar obras segundo criterios do estilo correspondente.
- Amosar nos estudos e obras do repertorio a capacidade de aprendizaxe progresivo individual.

- Interpretar en público, como solista e de memoria, obras representativas do nivel en el instrumento, amosando seguridade e control da situación.
- Actuar como membro do grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar ao tempo que se escoita e se adapta ao resto dos instrumentos e voces.

Mínimos esixibles

Considérase que debe recuperar a materia o alumno que non realizara o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes dous dos estudos programados para o nivel, e/ou non acadara o 75% de los obxectivos reflectidos na programación.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Ordinarios:
  - Observación directa no aula do traballo realizado polo alumno.
  - Intervención en audicións públicas, recitais, etc.
  - Auto-avaliación do alumno.
- Alternativos:
  - Avaliación dos obxectivos acadados e contidos realizados mediante unha proba teórico-práctica onde o alumno amosará ter acadado os obxectivos e realizado os contidos relativos ao curso a superar.
- Recursos de avaliación:
  - Caderno do profesor. Os resultados diarios da valoración dos procedementos anteriormente mencionados recóllense puntualmente no caderno do profesor.

Criterios de cualificación

- Aspectos técnicos: 35%
- Aspectos expresivos: 35%
- Aspectos actitudinais: 30%.

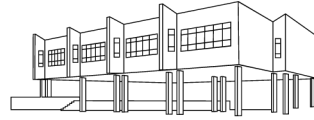
Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O alumno que dentro do primeiro trimestre teñan realizado o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes polo menos dous dos estudos programados para o nivel, e acadado o 75% dos obxectivos da materia poderán optar á concesión da ampliación da matrícula.

6.5.4 Medidas de recuperación

Por mor da avaliación continua, tanto os contidos non realizados como os obxectivos non acadados nun trimestre pódense recuperar no vindeiro, dándose dese xeito por aprobadas as avaliacións anteriores non superadas.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumno que non puidera ser avaliado de forma continua, segundo o reflexan as NOF do centro, terá que facer unha proba no terceiro trimestre onde amose ter acadado os mínimos esixibles da materia.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

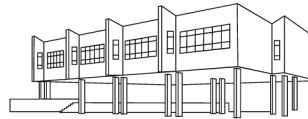
O alumno que non teña acadado o 75% dos obxectivos e realizado o 75% dos contidos da materia ao remate do terceiro trimestre, pódese presentar á proba extraordinaria de xuño -ante tribunal- cos requisitos aplicados no apartado de mínimos esixibles desta programación.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

6.5.5 Recursos didácticos

- Grupo 1: estudos (3)
  - Tres estudos escollidos entre os dez primeiros de “40 Estudios Fáciles”, Op. 318 vol 2 de N. Ch. Bochsa (Ed. A. Leduc).
- Grupo 2: obras barrocas e clásicas (2)
  - Unha obra barroca do caderno de Ana Magdalena (Ed. Real Musical).
  - Unha sonatina das dúas primeiras de “Seis Sonatinas para Arpa” de J. L. Dussek (Ed. Supraphon Praha-Artia).
- Grupo 3: obras de mediana dificultade, compositor arpista e século XX (3)
  - Unha obra de mediana dificultade, por exemplo, “Merch Megan” de “Telyn y Werin” Cyfrol 1 de Meinir Heulyn (Ed. Adlais).
  - Unha Unha obra de compositor arpista, por exemplo, “Divin Calme” de “Pensamientos Musicales libro 1” de F. Godefroid (Ed. Harpiana).
  - Unha obra do século XX, por exemplo, “Reverie” de H. Renie (Ed. L. Roumier).

6.6 Curso 2º Grao Profesional

6.6.1 Obxectivos

- Controlar axeitadamente, a través da técnica, a coordinación psicomotriz (mans, pedais, respiración)
- Ampliar a técnica do curso anterior no que fai a intervalos, acordes, escalas...
- Coñecer e aplicar axeitadamente a técnica do troco de pedais aplicándoa nos procesos modulantes.
- Profundar na práctica de correctos e eficaces hábitos de estudo e axeitadas formas de aproveitar o tempo.
- Interpretar un programa formado por obras de diferentes estilos, atendendo ás características propias de cada obra e á musicalidade e expresión.
- Comprender a importancia da dixitación como parte do proceso interpretativo.
- Coñecer as diferentes formas de ornamentar no instrumento e as súas variacións ao longo das diferentes etapas historico-estético-artísticas.
- Tocar en público de memoria, amosando un adecuado auto-control que permita a necesaria fluidez do discurso musical e a conseguinte comunicación co oínte.
- Adquirir unha progresiva autonomía na aplicación práctica dos coñecementos técnicos e teóricos para unha mellor expresión interpretativa.
- Coñecer e iniciar o estudo teórico das características propias de cada estilo, similitudes e diferenzas de cada un.

6.6.2 Contidos

- Técnica:
  - Repaso e afianzamento da técnica do curso pasado.
  - Práctica de intervalos, escales, acordes e arpejos con mans cruzadas a distintas dinámicas, sentido inverso, mans alternas a distintas tesituras.
  - Iniciación ao estudo da combinación de fórmulas rítmicas diferentes en cada man.
  - Estudo de exercicios específicos para maior axilidade no troco de pedais.
- Ornamentos:
  - Inicio ao estudo de exercicios sobre diferentes ornamentos.
- Comprensión e análises:
  - Realización de traballos sobre as obras solistas de cada curso, contemplando análise harmónica, formal, estilístico, histórico, escribindo a súa propia ornamentación nas obras que así requíranos (no nivel que os seus coñecementos musicais lle permitan)

- Repertorio solista:
  - Interpretación do repertorio solista propio do nivel, aplicando a dixitación axeitada a unha mellor expresión do fraseo, así como efectos e matices correspondentes aos estilos das distintas épocas.
- Memoria:
  - Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Audicións: audicións de distintas versións dunha mesma obra, comparando criticamente as diferentes interpretacións.
- Dixitación:
  - Realización de exercicios de dixitación axeitados ao nivel correspondente.

6.6.3 Avaliación

O fin xeral da avaliación é verificar o logro dos obxectivos previamente establecidos, , diagnosticar os fallos e as dificultades que se presenten no proceso de ensino-aprendizaxe, así como orientar e reorientar devandito proceso. É, pois, un proceso con diversidade de momentos e tarefas, non unha actividade illada e tampouco un fin en si mesma. A avaliación é parte fundamental do ensino pois é a que nos permite comprobar os progresos que se van realizando ao longo do proceso de aprendizaxe, por iso a avaliación da aprendizaxe ten que ser continua e integradora.

Criterios de avaliación

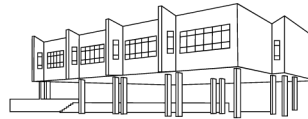
- Empregar unha axeitada posturalización.
- Ler textos a primeira vista con comprensión e un mínimo de fluidez.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó contido.
- Interpretar obras segundo criterios do estilo correspondente.
- Amosar nos estudos e obras do repertorio a capacidade de aprendizaxe progresivo individual.
- Interpretar en público, como solista e de memoria, obras representativas do nivel en el instrumento, amosando seguridade e control da situación.
- Actuar como membro do grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar ao tempo que se escoita e se adapta ao resto dos instrumentos e voces.

Mínimos esixibles

Considérase que debe recuperar a materia o alumno que non realizara o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes dous dos estudos programados para o nivel, e/ou non acadara o 75% de los obxectivos reflectidos na programación.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Ordinarios:

- Observación directa no aula do traballo realizado polo alumno.
- Intervención en audicións públicas, recitais, etc.
- Auto-avaliación do alumno.
- Alternativos:
  - Avaliación dos obxectivos acadados e contidos realizados mediante unha proba teórico-práctica onde o alumno amosará ter acadado os obxectivos e realizado os contidos relativos ao curso a superar.
- Recursos de avaliación:
  - Caderno do profesor. Os resultados diarios da valoración dos procedementos anteriormente mencionados recóllense puntualmente no caderno do profesor.

Criterios de cualificación

- Aspectos técnicos: 35%
- Aspectos expresivos: 35%
- Aspectos actitudinais: 30%.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O alumno que dentro do primeiro trimestre teñan realizado o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes polo menos dous dos estudos programados para o nivel, e acadado o 75% dos obxectivos da materia poderán optar á concesión da ampliación da matrícula.

6.6.4 Medidas de recuperación

Por mor da avaliación continua, tanto os contidos non realizados como os obxectivos non acadados nun trimestre pódense recuperar no vindeiro, dándose dese xeito por aprobadas as avaliacións anteriores non superadas.

Procedementos de recuperación ordinarios

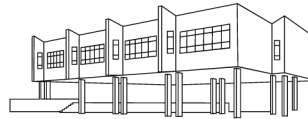
O alumno que non puidera ser avaliado de forma continua, segundo o reflexan as NOF do centro, terá que facer unha proba no terceiro trimestre onde amose ter acadado os mínimos esixibles da materia.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

O alumno que non teña acadado o 75% dos obxectivos e realizado o 75% dos contidos da materia ao remate do terceiro trimestre, pódese presentar á proba extraordinaria de xuño -ante tribunal- cos requisitos aplicados no apartado de mínimos esixibles desta programación.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

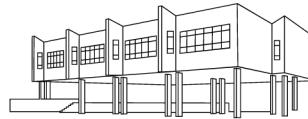
6.6.5 Recursos didácticos

- Grupo 1: estudos (3)
  - Tres estudos escollidos da primeira metade de “25 ejercicios-estudios”, Op. 62 de N. Ch. Bochsa (Ed. A. Leduc).
- Grupo 2: obras renacentistas, barrocas e clásicas (3)
  - Unha obra renacentista, por exemplo, “Romance” F. Palero (Ed. Schott).
  - Unha obra barroca tomada do caderno 11 de “Los Clásicos del Arpa” escollida entre as 5 primeiras, de H. Renié (Ed. A. Leduc).
  - Unha obra clásica: unha sonatina escollida entre a 4 e 5 de “Seis Sonatinas para Arpa” de J. L. Dussek (Ed. Supraphon Praha-Artia).
- Grupo 3: obras románticas e impresionistas (2)
  - Unha obra romántica, por exemplo, “Serenata Melancólica” de A. Hasselmans (Ed. Durand).
  - Unha obra impresionista, por exemplo, “2 piezas breves y fáciles” M. Tournier (Ed. Eschig).

6.7 Curso: 3º Grao Profesional

6.7.1 Obxectivos

- Controlar axeitadamente, a través da técnica, a coordinación psicomotriz (mans, pedais, respiración).
- Tocar en público de memoria, amosando un adecuado auto-control que permita a necesaria fluidez do discurso musical e a conseguinte comunicación co oínte.
- Adquirir unha progresiva autonomía na aplicación práctica dos coñecementos técnicos, teóricos e estilísticos para unha mellor expresión interpretativa.
- Profundar nas características teóricas propias de cada estilo así como as similitudes e diferenzas entre eles.
- Interpretar un programa formado por obras de diferentes estilos, atendendo ás características propias de cada obra e á musicalidade e expresión.
- Profundar na práctica de correctos e eficaces hábitos de estudo e axeitadas formas de aproveitar o tempo.

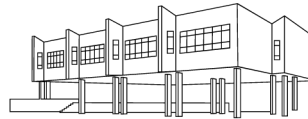
- Comprender a importancia da dixitación como parte do proceso interpretativo.
- Coñecer a organoloxía histórica da arpa céltica.
- Adquirir e aplicar progresivamente competencias para o desenvolvemento da memoria.

6.7.2 Contidos

- Técnica:
  - Repaso e afianzamento da técnica do curso pasado.
  - Práctica de intervalos, escalas, arpejos ou acordes combinando simultaneamente todas as posibilidades coñecidas no primeiro ciclo (mans alternas, cruzadas, investidas, dinámicas e pedais)
  - Estudo da combinación de fórmulas rítmicas diferentes en cada man, con progresiva complexidade.
- Comprensión e análises:
  - Realización de traballos sobre as obras solistas de cada curso contemplando: análise harmónica, formal, estilístico, histórico, escribindo a súa propia ornamentación nas obras que así requíranos.
- Repertorio solista:
  - Interpretación do repertorio solista propio do nivel aplicando a dixitación a unha mellor expresión do fraseo e adecuado efectos e matices aos estilos das distintas épocas.
- Memoria:
  - Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Audicións:
  - Audición de distintas versións dunha mesma obra, comparando criticamente as diferentes interpretacións.
- Organoloxía:
  - Evolución histórica da organoloxía da arpa céltica.
- Dixitación:
  - Realización de exercicios de dixitación axeitados ao nivel correspondente.

6.7.3 Avaliación

O fin xeral da avaliación é verificar o logro dos obxectivos previamente establecidos, diagnosticar os fallos e as dificultades que se presenten no proceso de ensino-aprendizaxe, así como orientar e reorientar devandito proceso. É, pois, un proceso con diversidade de momentos e tarefas, non unha actividade illada e tampouco un fin en si mesma. A avaliación é parte fundamental do ensino pois é a

que nos permite comprobar os progresos que se van realizando ao longo do proceso de aprendizaxe, por iso a avaliación da aprendizaxe ten que ser continua e integradora.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posturalización.
- Ler textos a primeira vista con comprensión e un mínimo de fluidez.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó contido.
- Interpretar obras segundo criterios do estilo correspondente.
- Amosar nos estudos e obras do repertorio a capacidade de aprendizaxe progresivo individual.
- Interpretar en público, como solista e de memoria, obras representativas do nivel en el instrumento, amosando seguridade e control da situación.
- Actuar como membro do grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar ao tempo que se escoita e se adapta ao resto dos instrumentos e voces.

Mínimos esixibles

Considérase que debe recuperar a materia o alumno que non realizara o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes dous dos estudos programados para o nivel, e/ou non acadara o 75% de los obxectivos reflectidos na programación.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Ordinarios:
  - Observación directa no aula do traballo realizado polo alumno.
  - Intervención en audicións públicas, recitais, etc.
  - Auto-avaliación do alumno.
- Alternativos:
  - Avaliación dos obxectivos acadados e contidos realizados mediante unha proba teórico-práctica onde o alumno amosará ter acadado os obxectivos e realizado os contidos relativos ao curso a superar.
- Recursos de avaliación:
  - Caderno do profesor. Os resultados diarios da valoración dos procedementos anteriormente mencionados recóllense puntualmente no caderno do profesor.

Criterios de cualificación

- Aspectos técnicos: 35%
- Aspectos expresivos: 35%
- Aspectos actitudinais: 30%.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O alumno que dentro do primeiro trimestre teñan realizado o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes polo menos dous dos estudos programados para o nivel, e acadado o 75% dos obxectivos da materia poderán optar á concesión da ampliación da matrícula.

6.7.4 Medidas de recuperación

Por mor da avaliación continua, tanto os contidos non realizados como os obxectivos non acadados nun trimestre pódense recuperar no vindeiro, dándose dese xeito por aprobadas as avaliacións anteriores non superadas.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumno que non puidera ser avaliado de forma continua, segundo o reflexan as NOF do centro, terá que facer unha proba no terceiro trimestre onde amose ter acadado os mínimos esixibles da materia.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

O alumno que non teña acadado o 75% dos obxectivos e realizado o 75% dos contidos da materia ao remate do terceiro trimestre, pódese presentar á proba extraordinaria de xuño -ante tribunal- cos requisitos aplicados no apartado de mínimos esixibles desta programación.

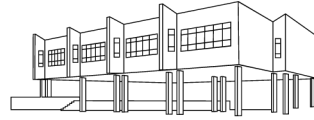
Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

6.7.5 Recursos didácticos

- Grupo 1: estudos (3)
  - Tres estudos escollidos da segunda metade de “25 ejercicios-estudios”, Op. 62 de N. Ch. Bochsá (Ed. A. Leduc).
- Grupo 2: obras renacentistas, barrocas e clásicas (3)
  - Unha obra renacentista, por exemplo, “Pavana con variaciones” A. de Cabezón (Ed. Schott).
  - Unha obra barroca escollida do 5 en adiante do caderno 11 de “Los Clásicos del Arpa”, de H. Renié (Ed. A. Leduc).
  - Unha obra clásica, por exemplo, “Sonata para arpa” de P. J. Mayer (Ed. Schott).

- Grupo 3: obras románticas e século XX (2)
  - Unha obra romántica, por exemplo, “A Sister’s Remembrance” de J. B. Chatterton (Ed. Performers Edition).
  - Unha obra do século XX, por exemplo, “Préludes pour harpe” de M. Grandjany (Ed. UMP).

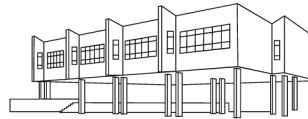
6.8 Curso: 4º Grao Profesional

6.8.1 Obxectivos

- Controlar axeitadamente, a través da técnica, a coordinación psicomotriz (mans, pedais, respiración)
- Tocar en público de memoria, amosando un adecuado auto-control que permita a necesaria fluidez do discurso musical e a conseguinte comunicación co oínte.
- Adquirir unha progresiva autonomía na aplicación práctica dos coñecementos técnicos, teóricos e estilísticos para unha mellor expresión interpretativa.
- Profundar nas características teóricas propias de cada estilo así como as similitudes e diferenzas entre eles.
- Coñecer a organoloxía histórica da arpa de pedal.
- Interpretar un programa formado por obras de diferentes estilos, atendendo ás características propias de cada obra e á musicalidade e expresión.
- Comprender a importancia da dixitación como parte do proceso interpretativo.

6.8.2 Contidos

- Técnica:
  - Repaso e afianzamento da técnica do curso pasado.
  - Práctica de intervalos, escalas, arpexos ou acordes combinando simultaneamente todas as posibilidades coñecidas no primeiro ciclo (mans alternas, cruzadas, investidas, dinámicas e pedais)
  - Estudo da combinación de fórmulas rítmicas diferentes en cada man, con progresiva complexidade.
- Improvisación:
  - Práctica da improvisación con modulacións a tonalidades próximas, sobre temas propostos polo profesor, atendendo a un estilo determinado (clásico, barroco...)
- Comprensión e análises:

- Realización de traballos sobre as obras solistas de cada curso contemplando: análise harmónica, formal, estilístico, histórico, escribindo a súa propia ornamentación nas obras que así requíranos.
- Repertorio solista:
  - Interpretación do repertorio solista propio do nivel aplicando a dixitación a unha mellor expresión do fraseo e adecuado efectos e matices aos estilos das distintas épocas.
- Memoria:
  - Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Audicións:
  - Audición de distintas versións dunha mesma obra, comparando criticamente as diferentes interpretacións.
- Organoloxía:
  - Evolución histórica da organoloxía da arpa de pedal.
- Dixitación:
  - Realización de exercicios de dixitación axeitados ao nivel correspondente.

6.8.3 Avaliación

O fin xeral da avaliación é verificar o logro dos obxectivos previamente establecidos, , diagnosticar os fallos e as dificultades que se presenten no proceso de ensino-aprendizaxe, así como orientar e reorientar devandito proceso. É, pois, un proceso con diversidade de momentos e tarefas, non unha actividade illada e tampouco un fin en si mesma. A avaliación é parte fundamental do ensino pois é a que nos permite comprobar os progresos que se van realizando ao longo do proceso de aprendizaxe, por iso a avaliación da aprendizaxe ten que ser continua e integradora.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posturalización.
- Ler textos a primeira vista con comprensión e un mínimo de fluidez.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó contido.
- Interpretar obras segundo criterios do estilo correspondente.
- Amosar nos estudos e obras do repertorio a capacidade de aprendizaxe progresivo individual.
- Interpretar en público, como solista e de memoria, obras representativas do nivel en el instrumento, amosando seguridade e control da situación.
- Actuar como membro do grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar ao tempo que se escoita e se adapta ao resto dos instrumentos e voces.

Mínimos esixibles

Considérase que debe recuperar a materia o alumno que non realizara o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes, tres dos estudos programados para o nivel, e/ou non acadara o 75% de los obxectivos reflectidos na programación.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Ordinarios:
  - Observación directa no aula do traballo realizado polo alumno.
  - Intervención en audicións públicas, recitais, etc.
  - Auto-avaliación do alumno.
- Alternativos:
  - Avaliación dos obxectivos acadados e contidos realizados mediante unha proba teórico-práctica onde o alumno amosará ter acadado os obxectivos e realizado os contidos relativos ao curso a superar.
- Recursos de avaliación:
  - Caderno do profesor. Os resultados diarios da valoración dos procedementos anteriormente mencionados recóllense puntualmente no caderno do profesor.

Criterios de cualificación

- Aspectos técnicos: 35%
- Aspectos expresivos 35%
- Aspectos actitudinais: 30%.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

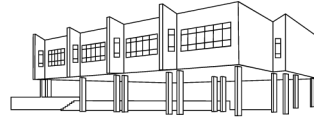
O alumno que dentro do primeiro trimestre teñan realizado o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes polo menos tres dous estudos programados para o nivel, e acadado o 75% dos obxectivos da materia poderán optar á concesión da ampliación da matrícula.

6.8.4 Medidas de recuperación

Por mor da avaliación continua, tanto os contidos non realizados como os obxectivos non acadados nun trimestre pódense recuperar no vindeiro, dándose dese xeito por aprobadas as avaliacións anteriores non superadas.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumno que non puidera ser avaliado de forma continua, segundo o reflexan as NOF do centro, terá que facer unha proba no terceiro trimestre onde amose ter acadado os mínimos esixibles da materia.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

O alumno que non teña acadado o 75% dos obxectivos e realizado o 75% dos contidos da materia ao remate do terceiro trimestre, pódese presentar á proba extraordinaria de xuño -ante tribunal- cos requisitos aplicados no apartado de mínimos esixibles desta programación.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

6.8.5 Recursos didácticos

- Grupo 1: estudos (4)
  - Dous estudos da primeira metade do primeiro caderno “50 estudos para arpa” Op. 34 de N. Ch. Bochsa (Ed. A. Leduc).
  - Dous estudos da primeira metade do primeiro libro “48 estudos para arpa” de F. J. Dizi (Ed. Lemoine).
- Grupo 2: obras barrocas e clásicas (2)
  - Unha obra barroca: Preludio escollido do 1-5 de J. S. Bach do Caderno nº XII de “Los clásicos del arpa” de H. Renié (Ed. A. Leduc).
  - Unha obra clásica, por exemplo, “Sonata nº1 para arpa Op.13” J.B. Krumpholtz (Ed. A.L. Aber-Count).
- Grupo 3: obras españolas, románticas e impresionistas (3)
  - Unha obra romántica, por exemplo, sonatina de F. J. Naderman (Ed. A. Leduc).
  - Unha obra española, por exemplo, “Oñazez” de A. Donosti (Ed. Erviti).
  - Unha obra impresionista, por exemplo, “En France - l'éternel rêveur” de M. Tournier (Ed. Carl Fischer).

6.9 Curso: 5º Grao Profesional

6.9.1 Obxectivos

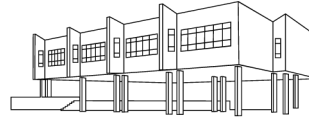
- Controlar axeitadamente, a través da técnica, a coordinación psicomotriz (mans, pedais, respiración...) cunha boa calidade sonora.

- Tocar en público de memoria, demostrando un adecuado auto-control que permita a necesaria fluidez do discurso musical e a conseguinte comunicación co oínte.
- Amosar autonomía na aplicación práctica dos coñecementos técnicos, teóricos e estilísticos para unha mellor expresión interpretativa.
- Coñecer teoricamente as características propias de cada estilo así como as similitudes e diferenzas entre eles.
- Interpretar un programa formado por obras de diferentes estilos, atendendo ás características propias de cada obra e á musicalidade e expresión.
- Dominar a organoloxía da arpa e aplicala ao seu mantemento.
- Identificar a organoloxía histórica das arpas hispanoamericanas.
- Comprender a importancia da dixitación como parte do proceso interpretativo.

6.9.2 Contidos

- Técnica:
  - Práctica da técnica básica de Grao Elemental en diferentes tonalidades.
  - Práctica de intervalos, escalas, arpexos ou acordes combinando simultaneamente todas as posibilidades coñecidas no primeiro ciclo (mans alternas, cruzadas, investidas, dinámicas e pedais) desenvolvendo a maior velocidade posible.
- Improvisación:
  - Práctica da improvisación con modulacións máis complexas, sobre temas de creación propia, atendendo a un estilo determinado (clásico, barroco...)
- Comprensión e análises:
  - Realización de traballos sobre as obras solistas de cada curso contemplando: análise harmónica, formal, estilístico, histórico, escribindo a súa propia ornamentación nas obras que así requíranos.
- Repertorio solista:
  - Interpretación do repertorio solista propio do nivel, aplicando a dixitación a unha mellor expresión do fraseo e adecuado efectos e matices aos estilos das distintas épocas.
- Memoria:
  - Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Audicións:
  - Audición de distintas versións dunha mesma obra, comparando criticamente as diferentes interpretacións.
- A arpa en hispanoamérica: historia, organoloxía e características.
- Dixitación:

- Realización de exercicios de dixitación axeitados ao nivel correspondente.
- Mantemento:
  - Nocións básicas do mantemento do instrumento.

6.9.3 Avaliación

O fin xeral da avaliación é verificar o logro dos obxectivos previamente establecidos, , diagnosticar os fallos e as dificultades que se presenten no proceso de ensino-aprendizaxe, así como orientar e reorientar devandito proceso. É, pois, un proceso con diversidade de momentos e tarefas, non unha actividade illada e tampouco un fin en si mesma. A avaliación é parte fundamental do ensino pois é a que nos permite comprobar os progresos que se van realizando ao longo do proceso de aprendizaxe, por iso a avaliación da aprendizaxe ten que ser continua e integradora.

Criterios de avaliación

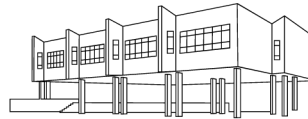
- Empregar unha axeitada posturalización.
- Ler textos a primeira vista con comprensión e un mínimo de fluidez.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó contido.
- Interpretar obras segundo criterios do estilo correspondente.
- Amosar nos estudos e obras do repertorio a capacidade de aprendizaxe progresivo individual.
- Interpretar en público, como solista e de memoria, obras representativas do nivel en el instrumento, amosando seguridade e control da situación.
- Actuar como membro do grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar ao tempo que se escoita e se adapta ao resto dos instrumentos e voces.

Mínimos esixibles

Considérase que debe recuperar a materia o alumno que non realizara o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes, tres dos estudos programados para o nivel, e/ou non acadara o 75% de los obxectivos reflectidos na programación.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Ordinarios:
  - Observación directa no aula do traballo realizado polo alumno.
  - Intervención en audicións públicas, recitais, etc.
  - Auto-avaliación do alumno.
- Alternativos:
  - Avaliación dos obxectivos acadados e contidos realizados mediante unha proba teórico-práctica onde o alumno amosará ter acadado os obxectivos e realizado os contidos relativos ao curso a superar.
- Recursos de avaliación:

- Caderno do profesor. Os resultados diarios da valoración dos procedementos anteriormente mencionados recóllense puntualmente no caderno do profesor.

Criterios de cualificación

- Aspectos técnicos: 35%
- Aspectos expresivos: 35%
- Aspectos actitudinais: 30%.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O alumno que dentro do primeiro trimestre teñan realizado o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes polo menos tres dous estudos programados para o nivel, e acadado o 75% dos obxectivos da materia poderán optar á concesión da ampliación da matrícula.

6.9.4 Medidas de recuperación

Por mor da avaliación continua, tanto os contidos non realizados como os obxectivos non acadados nun trimestre pódense recuperar no vindeiro, dándose dese xeito por aprobadas as avaliacións anteriores non superadas.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumno que non puidera ser avaliado de forma continua, segundo o reflexan as NOF do centro, terá que facer unha proba no terceiro trimestre onde amose ter acadado os mínimos esixibles da materia.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

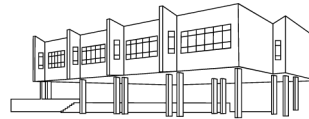
O alumno que non teña acadado o 75% dos obxectivos e realizado o 75% dos contidos da materia ao remate do terceiro trimestre, pódese presentar á proba extraordinaria de xuño -ante tribunal- cos requisitos aplicados no apartado de mínimos esixibles desta programación.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

6.9.5 Recursos didácticos

- Grupo 1: estudos (4)

- Dous estudos da segunda metade do primeiro caderno “50 estudios para arpa” Op. 34 de N. Ch. Bochsa (Ed. A. Leduc).
- Dous estudos da segunda metade do segundo libro “48 estudios para arpa” de F. J. Dizi (Ed. Lemoine).
- Grupo 2: obras barrocas e clásicas (2)
  - Unha obra barroca, por exemplo, “Tema con Variaciones” de G. F. Haendel. (Ed. Alpuerto S. A.).
  - Unha obra clásica, por exemplo, “Variaciones sobre un tema suizo” (Ed. Schott) de L. v. Beethoven.
- Grupo 3: obras románticas, españolas e de compositor arpista (3)
  - Unha obra romántica, por exemplo, sonatina de F. J. Naderman (Ed. A. Leduc).
  - Unha obra de compositor arpista, por exemplo, The Minstrel’s adieu to his native land de J. Thomas (Ed. Adlais).
  - Unha obra española, por exemplo, “Malagueña” de I. Albeñiz (Ed. Unión Musical).

6.10 Curso: 6º Grao Profesional

6.10.1 Obxectivos

- Controlar axeitadamente, a través da técnica, a coordinación psicomotriz (mans, pedais, respiración...) cunha boa calidade sonora.
- Tocar en público de memoria, demostrando un adecuado auto-control que permita a necesaria fluidez do discurso musical e a conseguinte comunicación co oínte.
- Amosar autonomía na aplicación práctica dos coñecementos técnicos, teóricos e estilísticos para unha mellor expresión interpretativa.
- Coñecer teoricamente as características propias de cada estilo así como as similitudes e diferenzas entre eles.
- Interpretar un programa formado por obras de diferentes estilos, atendendo ás características propias de cada obra e á musicalidade e expresión.
- Dominar a organoloxía da arpa e aplicala ao seu mantemento.
- Coñecer a organoloxía das arpas eléctricas e electroacústicas.
- Comprender a importancia da dixitación como parte do proceso interpretativo.

6.10.2 Contidos

- Técnica:
  - Práctica da técnica básica de Grao Elemental en diferentes tonalidades.

- Práctica de intervalos, escalas, arpejos ou acordes combinando simultaneamente todas as posibilidades coñecidas no primeiro ciclo (mans alternas, cruzadas, investidas, dinámicas e pedais) desenvolvendo a maior velocidade posible.
- Improvisación:
  - Práctica da improvisación con modulacións máis complexas, sobre temas de creación propia, atendendo a un estilo determinado (clásico, barroco...)
- Comprensión e análises:
  - Realización de traballos sobre as obras solistas de cada curso contemplando: análise harmónica, formal, estilístico, histórico, escribindo a súa propia ornamentación nas obras que así requíranos.
- Repertorio solista:
  - Interpretación do repertorio solista propio do nivel, aplicando a dicitación a unha mellor expresión do fraseo e adecuado efectos e matices aos estilos das distintas épocas.
- Dicitación:
  - Realización de exercicios de dicitación axeitados ao nivel correspondente.
- A arpa electroacústica: historia, organoloxía e características.
- Memoria:
  - Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Audicións:
  - Audición de distintas versións dunha mesma obra, comparando criticamente as diferentes interpretacións.
- Mantemento:
  - Nocións básicas do mantemento do instrumento.
  - Nocións básicas do mantemento do instrumento.

6.10.3 Avaliación

O fin xeral da avaliación é verificar o logro dos obxectivos previamente establecidos, , diagnosticar os fallos e as dificultades que se presenten no proceso de ensino-aprendizaxe, así como orientar e reorientar devandito proceso. É, pois, un proceso con diversidade de momentos e tarefas, non unha actividade illada e tampouco un fin en si mesma. A avaliación é parte fundamental do ensino pois é a que nos permite comprobar os progresos que se van realizando ao longo do proceso de aprendizaxe, por iso a avaliación da aprendizaxe ten que ser continua e integradora.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posturalización.
- Ler textos a primeira vista con comprensión e un mínimo de fluidez.

- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó contido.
- Interpretar obras segundo criterios do estilo correspondente.
- Amosar nos estudos e obras do repertorio a capacidade de aprendizaxe progresivo individual.
- Interpretar en público, como solista e de memoria, obras representativas do nivel en el instrumento, amosando seguridade e control da situación.
- Actuar como membro do grupo e manifestar a capacidade de tocar ou cantar ao tempo que se escoita e se adapta ao resto dos instrumentos e voces.

Mínimos esixibles

Considérase que debe recuperar a materia o alumno que non realizara o 75% dos contidos, sendo parte ineludíbel destes, tres dos estudos programados para o nivel, e/ou non acadara o 75% de los obxectivos reflectidos na programación.

Por tratarse do derradeiro curso do Grao Profesional, o alumno deberá interpretar en público un programa de 30 minutos aproximadamente, composto por obras de diferentes estilos representativas do nivel que corresponde.

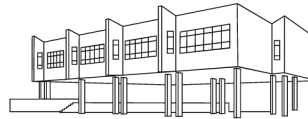
Procedementos e ferramentas de avaliación

- Ordinarios:
  - Observación directa no aula do traballo realizado polo alumno.
  - Intervención en audicións públicas, recitais, etc.
  - Auto-avaliación do alumno.
- Alternativos:
  - Avaliación dos obxectivos acadados e contidos realizados mediante unha proba teórico-práctica onde o alumno amosará ter acadado os obxectivos e realizado os contidos relativos ao curso a superar.
- Recursos de avaliación:
  - Caderno do profesor. Os resultados diarios da valoración dos procedementos anteriormente mencionados recóllense puntualmente no caderno do profesor.

Criterios de cualificación

- Aspectos técnicos: 35%
- Aspectos expresivos: 35%
- Aspectos actitudinais: 30%.

Para o cálculo da cualificación final, a proba de aula terá un valor do 70%, mentres que o recital suporá o 30% da nota, contabilizando nos dous casos os aspectos antes sinalados, coas súas porcentaxes correspondentes.

6.10.4 Medidas de recuperación

Por mor da avaliación continua, tanto os contidos non realizados como os obxectivos non acadados nun trimestre pódense recuperar no vindeiro, dándose dese xeito por aprobadas as avaliacións anteriores non superadas.

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumno que non puidera ser avaliado de forma continua, segundo o reflexan as NOF do centro, terá que facer unha proba no terceiro trimestre onde amose ter acadado os mínimos esixibles da materia.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

Probas extraordinarias de xuño

O alumno que non teña acadado o 75% dos obxectivos e realizado o 75% dos contidos da materia ao remate do terceiro trimestre, pódese presentar á proba extraordinaria de xuño cos requisitos aplicados no apartado de mínimos esixibles desta programación.

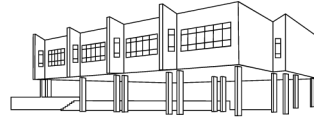
Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

Para o cálculo da cualificación final, a proba de aula terá un valor do 70%, mentres que o recital suporá o 30% da nota, contabilizando nos dous casos os aspectos antes sinalados, coas súas porcentaxes correspondentes.

6.10.5 Recursos didácticos

- Grupo 1: estudos (4)
  - Dous estudos da primeira metade do segundo caderno Op. 34 de N. Ch. Bochsa (Ed. A. Leduc).
  - Dous estudos da primeira metade do segundo libro “48 estudios para arpa” de F. J. Dizi (Ed. Lemoine).
- Grupo 2: obras barrocas e clásicas (2)
  - Unha obra barroca, por exemplo, “Chacona en DoM”, G. F. Handel (Ed. Alpuerto S. A.).
  - Unha obra clásica, por exemplo “Sonata nº1” J. B. Cardon (Ed. Alice Lawson).
- Grupo 3: obras románticas, impresionistas e de compositor arpista (3)
  - Unha obra romántica, por exemplo, “Serenade” de A. Hasselmans (Ed. Lyra Music Company).

- Unha obra impresionista, por exemplo, “En Bateau” de C. Debussy (Ed. Durand).
- Unha obra de compositor arpista, por exemplo, “Chanson dans la nuit” de C. Salzedo (Ed. Lyra Music Company).

7 Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

---

Ao longo de cada trimestre e dentro das reunións periódicas de departamento farase o seguimento da programación didáctica por parte do profesorado, verificando cumprimento da mesma, reaxustando aqueles apartados que así o precisen e facendo constar en acta as modificacións acordadas.

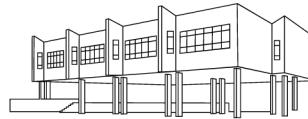
8 Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

---

As reunións do departamento son o foro onde se realizará de forma permanente a avaliación interna das estratexias metodolóxicas do departamento, valorando o grao de cumprimento da programación, os resultados académicos, os resultados artísticos etc.

Para elo:

- Comentaranse as audicións realizadas polos alumnos.
- Exporanse os resultados globais de cada avaliación.
- Revisaranse as porcentaxes finais de aprobados e suspensos.
- Farase constar a análise dos datos anteriores na memoria final do departamento.
- Trasladaranse á comisión de coordinación pedagóxica todos aqueles puntos que os profesores estimen necesarios.

9 ANEXOS

9.1 Probas de acceso 1º de grao profesional

Para o acceso ao 1º curso de grao profesional o alumno ten que facer unha proba na que deberá tocar 3 obras de diferentes estilos -polo menos unha delas, de memoria- escollidas da listaxe de recursos didácticos pertencente ao 4º curso de grao elemental.

Contidos

Os contidos para a proba de acceso a 1º de grao profesional están reflectidos nesta programación no apartado correspondente ao curso 4º de grao elemental.

Criterios de avaliación e cualificación

- Empregar unha axeitada posturalización.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó contido.
- Interpretar obras segundo criterios do estilo correspondente.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

Probas de acceso a outros cursos

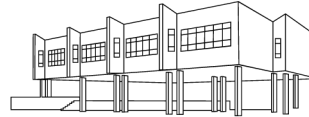
Para acceder a calquera curso, tanto do grao elemental, como profesional, o alumno amosar ter acadados os obxectivos e realizados os contidos do curso anterior. Para elo faráselle unha proba de aptitude onde deberá tocar tres obras de diferentes estilos, que figuren na listaxe de recursos didácticos do curso anterior ao que quere optar.

Contidos

Os reflectidos nesta programación para o curso anterior ao que se quere acceder.

Criterios de avaliación e cualificación

- Empregar unha axeitada posturalización.

- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó contido.
- Interpretar obras segundas criterios do estilo correspondente.
- Interpretar en público obras representativas do nivel no instrumento, amosando seguridade e control da situación.

Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

9.2 Criterios para a obtención dos premios fin de grao

O alumno que opte ao premio de fin de grao deberá facer unha proba onde tocará dúas obras de diferentes estilos -polo menos unha de memoria- sendo unha das pezas de elección propia e outra programada polo departamento de corda pulsada.

As probas serán avaliadas segundas criterios:

- Empregar unha axeitada posturalización.
- Memorizar e interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, articulación e fraseo axeitados ó contido.
- Interpretar obras segundas criterios do estilo correspondente.
- Interpretar en público, como solista e de memoria, obras representativas do nivel en el instrumento, amosando seguridade e control da situación.

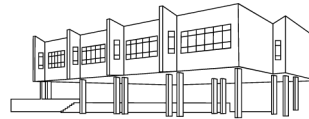
Os criterios de cualificación de dita proba serán:

- Aspectos técnicos: 50%.
- Aspectos expresivos: 50%

Obra programada: “Jazz Band” de M. Tournier

9.3 Anexo para o desenvolvemento da ensinanza e adaptación da Programación Didáctica para o curso 2020-2021 debida situación de pandemia por causa do Covid-19.

En aplicación das instrucións do 31 de xullo de 2020 da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento das ensinanzas de réxime especial para o curso 2020-2021, a partir da Orde EFP/561/2020 do 20 de xuño, pola que se publican acordos da

Conferencia Sectorial de Educación para o inicio e desenvolvemento do curso 2020-2021, e Resolución conxunta das consellerías de Educación, Universidade e Formación Profesional e de Sanidade, pola que se aproba o protocolo de adaptación ao contexto da Covid-19 para o inicio, así como as sucesivas modificacións do desenvolvemento da actividade lectiva no curso académico 2020/2021 nos centros de ensino non universitario de Galicia, establécense as seguintes directrices para a súa concreción nesta programación:

9.4.1. Avaliación Inicial

A avaliación inicial, tanto no caso de actividade lectiva presencial como non presencial, empregárase para observar e analizar se existen aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso 2019/2020, así como a situación emocional do alumno, co obxecto de poder mellorar e actuar sobre o proceso de ensino-aprendizaxe de maneira personalizada e comezar a traballar a partir de estas aprendizaxes non adquiridas. A avaliación inicial, así como o plan de reforzo para os alumnos que o necesiten, quedará reflectida na primeira reunión de departamento, tras o inicio da actividade lectiva, no apartado de seguimento da programación.

9.4.2. Plan de Reforzo

O plan de reforzo na materia de arpa ten por finalidade facilitar aos alumnos a realización de contidos e o alcance de obxectivos non atinxidos no curso 2019-2020, e no caso de ter que pasar nalgún momento ó ensino non presencial durante o presente curso 2020-2021, poder avanzar no proceso de ensino-aprendizaxe, e así concluír satisfactoriamente a programación correspondente. Con este fin, unha vez detectadas as necesidades, o profesorado elaborará actividades fomentando o emprego das novas tecnoloxías seguindo dúas liñas de actuación:

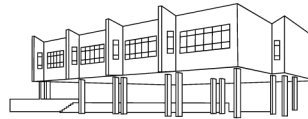
- a) **A través do repertorio**, empregando medios dixitais para fomentar a capacidade analítica e a autonomía no traballo co instrumento. As actividades propostas xirarán en torno á visualización e análise crítico de recitais de arpistas significativos por parte do alumnado. Sendo guiadas polo profesor a través da aula virtual (ou dos medios que se consideren necesarios) ditas tarefas comprenderán aspectos técnicos e expresivos das obras a interpretar que o alumno reflectirá en traballos escritos, así como por medio da aplicación directa no repertorio do curso.
- b) **A través da técnica**, co obxecto de mellorar aspectos técnicos concretos do instrumento. O profesor elaborará sesións de estudo que compartirá en streaming ou a través de medios dixitais, e verificará o seu aproveitamento mediante a corrección de vídeos que elaborados polos alumnos.

9.4.3. Actividade lectiva semi-presencial ou non presencial

Se a actividade lectiva pasara a ser non presencial, o seu seguimento realizarase a través da aula virtual facilitada pola Consellería de Educación, Universidade e FP, a plataforma CentrosNet do centro, e aplicacións para a realización de vídeo clases.

As aplicacións empregadas serán:

- Cisco Webex
- Falemos

Así mesmo, empregaranse calquera ferramenta que se considere necesaria para garantir o proceso de ensino-aprendizaxe do alumno, e a comunicación fluída co profesor.

Polo demais, as clases non presenciais terán lugar, na medida do posible, durante o horario lectivo asignado para cada alumno.

9.4.4. A avaliación

A avaliación, de darse o ensino non presencial, levarase a cabo tal e como se describe:

Mínimos esixibles

Considérase que debe recuperar a materia o alumno que non realizara o 75% dos contidos e/ou non acadara o 75% de los obxectivos da programación.

No sexto curso de Grao Profesional, o mínimo esixible que indica a realización dun recital de 30 minutos aproximadamente, cun repertorio que inclúa obras representativas do nivel, poderá ser substituído por un vídeo que cumpra os mesmos requisitos.

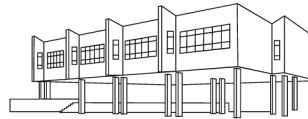
Procedementos de avaliación e cualificación

- Ordinarios:
  - Observación directa do traballo realizado polo alumno.
  - Intervención en audicións públicas, recitais, etc.
  - Auto-avaliación do alumno.
- Alternativos:
  - Realización dunha proba teórico-práctica onde o alumno amosará ter acadado os obxectivos e realizado os contidos correspondentes ó curso a superar.
  - Actividades complementarias que resuman os obxectivos e contidos relativos ó curso.
- Recursos de avaliación:
  - Caderno do profesor. Os resultados diarios da valoración dos procedementos anteriormente mencionados recóllense puntualmente no caderno do profesor.

Criterios de cualificación

Aqueles alumnos que fagan a proba instrumental, esta segue os criterios de cualificación especificados na programación xeral de arpa para o curso correspondente.

Para os alumnos que fagan a proba teórica:

- **Grado Elemental:**
  - Aspectos técnicos: 50%
  - Aspectos organolóxicos: 50%

- **Grado Profesional:**
  - Exercicio de dixitación 60%
  - Análise do autor 40%

As actividades complementarias realizadas durante o ensino telemático sumarán o 25% da cualificación global do trimestre.

Instrumentos de avaliación

Dentro da avaliación no presencial utilizaranse os medios dixitais descritos no terceiro apartado deste anexo.